

PORTADA

Sant Pau intervé l'esquizofrènia amb estimulació cerebral profunda per primer cop en el món, amb èxit

Aquesta intervenció pionera és fruit del treball del grup de recerca de Psiquiatria de Sant Pau i del suport de les beques FIS de l'Institut Carlos III al projecte coordinat "Estimulació cerebral profunda en el tractament de l'esquizofrènia refractària: Estudi pilot aleatoritzat, controlat i creuat" amb el grup FIDMAG

Sant Pau tracta per primer cop una pacient psiquiàtrica amb Esquizofrènia amb la tècnica de l'estimulació cerebral profunda (ECP). La pacient té una remissió sostinguda de la simptomatologia positiva de l'esquizofrènia (deliris) des que es va sotmetre a la intervenció.

Aquesta intervenció ha estat possible gràcies a l'experiència, expertesa i recerca prèvia del Servei de Psiquiatria de Sant Pau en el tractament de pacients amb trastorns psiquiàtrics resistents i de llarga durada.

La llarga experiència i expertesa del Servei de Neurocirurgia de Sant Pau en la col·locació de neuroestimuladors cerebrals ha permès realitzar aquesta intervenció amb èxit en el mateix centre.

Casuística

La pacient que s'ha sotmès a aquesta intervenció té 46 anys i ha patit 20 anys d'evolució de la malaltia amb resistència al tractament, havent provat totes les estratègies terapèutiques, amb un important agreujament dels símptomes als darrers 5 anys (idees delirants) i amb una qualitat de vida molt limitada. La seva malaltia l'ha mantingut allunyada del seu entorn familiar i social, així com no li ha permès un desenvolupament normal de la seva vida.

En aquests moments la pacient es troba animada, ha canviat favorablement la seva relació amb l'entorn familiar i social i mostra interès pel seu aspecte i l'entorn.

El repte al que s'enfronta l'equip de Psiquiatria de Sant Pau és donar el suport necessari a la pacient per tal que pugui posar en marxa un projecte vital després d'haver patit un deteriorament de la seva qualitat de vida durant 20 anys a causa de la malaltia mental.

Sant Pau ha intervingut posteriorment dos pacients més que, en aquests moments, es troben en temps de resposta.

Discussió de l'abordatge quirúrgic entre un equip multidisciplinar

L'objectiu d'aquest projecte és estudiar l'eficàcia de la tècnica ECP en els pacients amb Esquizofrènia resistent. La base del projecte es que té com a punt de partida que l'Esquizofrènia és una malaltia que afectaria els mateixos circuits cerebrals que d'altres malalties neurològiques i psiquiàtriques que s'han beneficiat d'aquest tractament. El problema era decidir la localització (target) per aquest grup de malalts. Per això es va plantejar una discussió, conjuntament amb el grup FIDMAG, per decidir quin seria el target idoni per instaurar l'elèctrode, i finalment es van proposar dues àrees: el nucli accumbens i la zona cg25 prefrontal.

Així, basant-se en aquestes dues hipòtesis prèvies i aprofitant l'experiència del grup de depressió de Sant Pau (Dra D. Puigdemont) en el tractament satisfactori amb la tècnica de l'ECP, el grup interdisciplinari de l'Hospital de Sant Pau format pels psiquiatres del grup de recerca d'Esquizofrènia resistent (Dr. Álvarez, Dra I. Corripio) conjuntament amb els neurocirurgians (Dr. J. Molet, Dr R. Rodriguez) van decidir abordar la primera intervenció quirúrgica aplicant els neuroestimuladors (elèctrodes) en les dues àrees cerebrals esmentades. És conegut que en l'esquizofrènia (síntomes principals: deliris i al·lucinacions) hi ha una regulació distorsionada dels circuits fronto-subcorticals del cervell (especialment una disregulació dopaminèrgica) En considerar les diferents alternatives, també es va tenir en compte l'accessibilitat neuroquirúrgica d'aquestes àrees del cervell respecte d'altres considerades.

Recorregut de la tècnica d'ECP

L'estimulació cerebral profunda es va començar a aplicar a Sant Pau de manera també pionera, ara fa uns 15 anys, en malalts amb Parkinson. Degut als bons resultats obtinguts en aquests pacients i gràcies a la millora en les tècniques de neuroimatge, que permetien observar la resposta del cervell humà davant diferents patologies, es va aplicar també a malalts amb depressió novament de forma pionera.

La trajectòria d'aquest equip multidisciplinari ha estat l'esglaó necessari per un projecte pioner que té com a objectiu ajudar als pacients amb Esquizofrènia resistent, que es calcula que serien al voltant del 30-40% dels pacients amb aquesta malaltia i que implica la persistència dels símptomes positius (deliris i al·lucinacions). Aquesta situació s'associa a un important patiment pels pacients, pels seus cuidadors i per les persones del seu entorn més proper.

En aquest camp de la recerca el grup d'investigació en Psiquiatria de Sant Pau va publicar a la revista *International Journal of Neuropsychopharmacology*, un article on defineix el projecte d'aquesta intervenció pionera: "*Deep brain stimulation of the subcallosal cingulate gyrus: further evidence in treatment-resistant major depression*": <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/21777510>

En aquest context i donada la manca de recursos terapèutics, creiem que està justificada la recerca de noves estratègies terapèutiques i esperem que es pugui millorar la qualitat de vida d'aquest malalts i de les seves famílies així com avançar en el coneixement de les causes neurobiològiques de l'Esquizofrènia resistent.